

ACİL SERVİSTE KLİNİK TOKSİKOLOJİ

Editörler
Aslı ŞENER
Arife ERDOĞAN

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-7354-47-9

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Acil Serviste Klinik Toksikoloji

Yayıncı Sertifika No

47518

Editörler

Aslı ŞENER

ORCID iD: 0000-0002-2107-9438

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Arife ERDOĞAN

ORCID iD: 0000-0003-2488-2012

Bisac Code

MED096000

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

DOI

10.37609/akya.38

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Acil Tıp çok kompleks, dinamik ve geniş bir uzmanlık alanıdır. Hastaları çok geniş spektrumda incelemek zorundadır. Zehirlenmeler de; tüm dünyada acil servislere sık başvuru nedenlerinden birisidir. Klinik toksikoloji; akut ve kronik zehirlenmelerin önlenmesi, tanısı, izlenmesi, değerlendirilmesi ve tedavisini içeren bir bilim dalıdır. Bunun için acil serviste klinik toksikoloji çok önemlidir. Zehirlenmelerde hızlı ve doğru tanı ile birlikte doğru tedavi uygulanması mortalite ve morbidite için önemlidir.

Paracelsus'un da söylediği gibi; *“Her madde toksiktir. Toksik olmayan madde yoktur; zehir ile ilacı ayıran dozdur”*.

Biz de tüm bunlardan yola çıkarak acil tıp uzmanları olarak, klinik toksikoloji bilgilerinin acil servislerde daha yararlı ve anlaşılır şekilde kullanılabilmesi için bu kitabı yazmaya karar verdik. Acil servislerde en çok gördüğümüz maddele-ri ve bunlara yapmamız gereken güncel tedavileri ön plana çıkardık. Tüm insanlığın, ama en çok sağlık çalışanlarının etkilendiği ve yorulduğu bu pandemi döneminde, hem aktif olarak pandemi ile savaşıp hem de kitabın her aşamasına katkı sağlayan tüm meslektaşlarıma teşekkür ederim.

Hayatım boyunca yanımda olan sevgili eşime ve aileme tüm destekleri için teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	Zehirlenmelerde Hastane Öncesi Yaklaşımlar ve Ulusal Zehir Danışma Merkezi (UZEM) İşleyişi	1
	Kerim ABATAY	
2. Bölüm	Zehirlenmelerde Toksikolojik Analiz İçin Örneklerin Alınma ve Saklanma Koşulları	9
	Ürke Selen SAĞLAM	
3. Bölüm	Zehirlenmiş Hastaya Genel Yaklaşım.....	17
	Muhammet HACIMUSTAFAOĞLU	
4. Bölüm	Toksidromlar	29
	Ali HALICI Emrah ARI	
5. Bölüm	Zehirlenen Hastaya Yaklaşımda Dekontaminasyon Yöntemleri	41
	Duygu FEREK EMİR	
6. Bölüm	Zehirlenmelerde Tanı Yöntemleri	49
	Alpay TUNCAR	
7. Bölüm	Zehirlenen Hastada Görüntüleme Yöntemleri ve Zamanı.....	65
	Adnan KARADAŞ Duygu FEREK EMİR	
8. Bölüm	Antidot Tedavileri.....	71
	Halil İbrahim AKDOĞAN	
9. Bölüm	Zehirlenmelerde İntralipid Tedavi Yaklaşımı.....	81
	Halil ÖLMEZ	

10. Bölüm	Zehirlenmelerde Ekstrakorporeal Tedavi Yaklaşımları.....	89
	Gülsüm ÇALIŞKAN GÜNAY	
11. Bölüm	Zehirlenmelerde Mekanik Ventilasyon ve Yoğun Bakım İlkeleri.....	99
	İlker KAÇER	
12. Bölüm	Salisilat Zehirlenmeleri	111
	Hüseyin ACAR	
13. Bölüm	Parasetamol (Asetaminofen) Zehirlenmeleri.....	125
	Abdullah ERCAN	
14. Bölüm	Non- Steroid Anti-İnflamatuar İlaç Zehirlenmeleri.....	139
	Yurdagül ÇETİN ŞEKER	
15. Bölüm	Antibiyotik İlaç Zehirlenmeleri	151
	Giray ALTUNOK	
16. Bölüm	Antiviral İlaç Zehirlenmeleri	167
	Ahmet ÇAĞLAR	
17. Bölüm	Antifungal İlaç Zehirlenmeleri.....	181
	Seray TÜRKMEN	
18. Bölüm	Lokal Anestezik İlaç Zehirlenmeleri.....	191
	Ertan ARARAT	
19. Bölüm	Beta Bloker Zehirlenmeleri	201
	Cüneyt ARIKAN	
20. Bölüm	Kalsiyum Kanal Blokörleri Zehirlenmeleri	211
	Abdurrahman YILMAZ	
21. Bölüm	Kardiyak Glikozid Zehirlenmeleri	223
	Sinan GÖRGÜLÜ	

22. Bölüm	Antidepresan İlaç Zehirlenmeleri	235
	İrfan BASMACI	
23. Bölüm	Antikonvülzan İlaç Zehirlenmeleri	251
	Semih ERİTEN	
24. Bölüm	Kokain: Akut Zehirlenme	265
	Ejder Saylav BORA	
25. Bölüm	Sempatomimetik İlaç Zehirlenmeleri	277
	Semih ERİTEN	
26. Bölüm	Sokak İlaçları	293
	Berkant ÖZTÜRK	
27. Bölüm	Tipik/Atipik Antipsikotik İlaç Zehirlenmeleri	307
	Akif YARKAÇ	
28. Bölüm	Kanabinoid Zehirlenmeleri.....	323
	Sema ÖZTÜRK	
29. Bölüm	Sedatif ve Hipnotik İlaç Zehirlenmeleri.....	329
	Cansu DOĞAN	
30. Bölüm	Opioid Zehirlenmeleri.....	345
	Mustafa Uğur GÖKTAŞ İlker ESKİ	
31. Bölüm	Alkol Zehirlenmeleri.....	357
	Yaşar ÇATAL	
32. Bölüm	Warfarin/Yeni Nesil Oral Antikoagülan ve K-Vitami Zehirlenmeleri.....	375
	Hakan GÜNER	
33. Bölüm	Vitamin İlaçları ve Bitkisel Ürün Zehirlenmeleri.....	381
	Eşref GENÇ	

34. Bölüm	Metal ve Metaloid Zehirlenmeleri.....	391
	Nezih KAVAK	
35. Bölüm	Pestisid, İnsektisid ve Herbisidler	401
	Fethi Ahmet ATILGAN	
36. Bölüm	Karbon Monoksit, Çakmak Gazı ve Diğer İnhaler Gaz Zehirlenmeleri.....	427
	Fatma Nihal ÖZMEN	
37. Bölüm	Mantar Zehirlenmeleri	443
	Sinan YILDIRIM	
38. Bölüm	Antidiyabetik İlaçlar, Tiroid İlaçları ve Kolşisin Zehirlenmeleri	451
	Salih KOCAOĞLU	

YAZARLAR

Uzm. Dr. Kerim ABATAY

*Muş İl Sağlık Müdürlüğü
ORCID iD: 0000-0003-4936-3665*

Uzm. Dr. Hüseyin ACAR

*İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
Atatürk Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-1905-7133*

Uzm. Dr. Halil İbrahim AKDOĞAN

*Tokat Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9617-167X*

Uzm. Dr. Giray ALTUNOK

*Ersin Arslan Eğitim Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9053-1160*

Uzm. Dr. Ertan ARARAT

*Uşak Eğitim Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-1504-8747*

Uzm. Dr. Emrah ARI

*Etimesgut Şehit Sait Ertürk Devlet
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-4006-380X*

Uzm. Dr. Cüneyt ARIKAN

*İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Atatürk Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-6823-5357*

Uzm. Dr. Fethi Ahmet ATILGAN

*Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3709-9636*

Uzm. Dr. İrfan BASMACI

*Yedikule Surp Pırgıç Ermeni
Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-0105-9656*

Uzm. Dr. Ahmet ÇAĞLAR

*Aksaray Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-0161-1167*

**Uzm. Dr. Gülsüm ÇALIŞKAN
GÜNAY**

*Çam ve Sakura Şehir Hastanesi,
Acil Servis Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8660-8970*

Uzm. Dr. Yaşar ÇATAL

*Kayseri Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü,
ORCID iD: 0000-0001-9322-0181*

Uzm. Dr. Yurdagül ÇETİN ŞEKER

*Muş Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3809-9398*

Uzm. Dr. Cansu DOĞAN

*Pamukkale Üniversitesi
Acil Servis AD
ORCID iD: 0000-0001-7445-875X*

Uzm. Dr. Abdullah ERCAN

Malatya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-4742-3118

Uzm. Dr. Semih ERİTEN

Malatya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8516-372X

Ass. Dr. İlker Eski

Haseki Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-9653-7958

Uzm. Dr. Duygu FEREK EMİR

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-4024-7468

Uzm. Dr. Eşref GENÇ

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Evliya Çelebi Eğitim Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-5340-0601

Uzm. Dr. Mustafa Uğur GÖKTAŞ

Haseki Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-5626-625X

Uzm. Dr. Sinan GÖRGÜLÜ

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-8116-7632

Uzm. Dr. Hakan GÜNER

Midyat Devlet Hastanesi, Acil Tıp
Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-7045-3206

**Uzm. Dr. Muhammet
HACIMUSTAFAOĞLU**

Aksaray Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-6368-6853

Uzm. Dr. Ali HALICI

Polatlı Duatepe Devlet Hastanesi
ORCID iD: 0000-0003-1392-4694

Uzm. Dr. İlker KAÇER

Aksaray Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-9653-7958

Uzm. Dr. Adnan KARADAŞ

Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-8987-5185

Uzm. Dr. Nezir KAVAK

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Dışkapı
Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-2751-0046

Dr. Öğr. Üyesi Salih KOCAOĞLU

Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi
Sağlık Uygulama ve Araştırma
Hastanesi Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-3757-2611

Uzm. Dr. Halil ÖLMEZ

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-7191-8167

Uzm. Dr. Fatma Nihal ÖZMEN

*İğdır Devlet Hastanesi, Acil Tıp
Bölümü*

ORCID iD: 0000-0001-7745-8093

Uzm. Dr. Seray TÜRKMEN

*Prof. Dr. Cemil Taşçioğlu Şehir
Hastanesi,*

Anestezi ve Reanimasyon Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-3894-9986

Uzm. Dr. Sema ÖZTÜRK

*Aksaray Üniversitesi Aksaray Eğitim
ve Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü*

ORCID iD: 0000-0001-8337-1533

Uzm. Dr. Akif YARKAÇ

*Şanlıurfa Birecik Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü*

ORCID iD: 0000-0002-2529-8064

Uzm. Dr. Ürke Selen SAĞLAM

*Bakırçay Üniversitesi Çiğli Eğitim
Araştırma Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü,*

ORCID iD: 0000-0001-8800-031X

Uzm. Dr. Sinan YILDIRIM

*Çanakkale Mehmet Akif Ersoy
Devlet Hastanesi
Acil Tıp Bölümü*

ORCID iD: 0000-0001-8191-168X

Uzm. Dr. Ejder SAYLAV BORA

*İzmir Atatürk Eğitim Araştırma
Hastanesi, Acil Tıp Bölümü*

ORCID iD: 0000-0002-2448-2337

**Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman
YILMAZ**

*Uşak Üniversitesi Tıp Fakültesi
Acil Tıp AD.*

ORCID iD: 0000-0001-8024-8951

Uzm. Dr. Alpay TUNCAR

*Mardin Devlet Hastanesi,
Acil Tıp Bölümü,*

ORCID iD: 0000-0002-3889-819X